

Kam smo prišli?

K vam smo prišli!

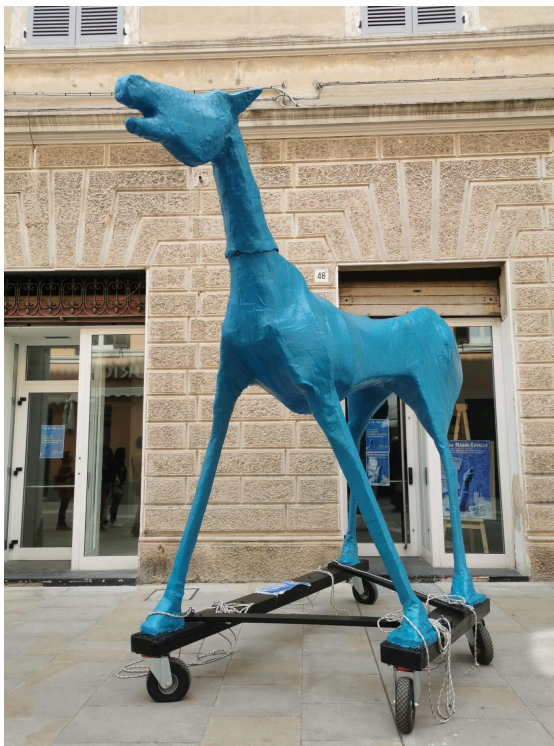
Prvo popotovanje Marca Cavalla, znanilca dezinstitutionalizacije, po Sloveniji
8. do 13. 6. 2025

Zgodba Marca Cavalla

Nekoč je živel konj Marko, ki je v psihiatrični ustanovi pri Svetem Ivanu v Trstu dolga leta služil za vleko hrane in perila znotraj bolnišničnega kompleksa. Njegovo služenje se je bližalo koncu in pred neizogibnim zakolom so ga leta 1972 rešili bolniki, ki so napisali pismo M. Zanettiju, predsedniku pokrajine, ter ga prosili za pomilostitev konja.

Zanetti je izpolnil njihovo željo in jim »upokojenega« konja zaupal v oskrbo. S to gesto je bilo prvič priznано dostojanstvo ljudi, ki so v bolnišnici živeli kot v zaporu.

Zatiranju ljudi v italijanskih psihiatričnih bolnišnicah se je odločno upiral Franco Basaglia, napredni psihiater, ki je v sedemdesetih letih dvajsetega stoletja prispeval k preobrazbi sistema oskrbe in podpore ljudi s težavami v duševnem zdravju. V gibanju za uničenje institucije v Trstu, ki ga je vodil Basaglia, so konja Marka izbrali za simbol izhoda in podiranja zidov. Izdelali so skulpturo modrega konja, v njegov trebuh zatlačili svoje želje in sanje in ga 25. februarja 1973, ko je ustanova prenehala delovati, kot simbol odpeljali s seboj v svet, v skupnost, med ljudi.

Modri konj na EPK 2025

Po več kot 50 letih modri Konj ostaja navdih, simbol svobode in neodvisnega življenja za vse. Letos, ob 101-letnici rojstva Franca Basaglie se bo iz Trsta odpravil na vzhod, kjer v edini doslej zaprti instituciji v Sloveniji deluje Muzej norosti. Na poti se bo konj ustavil v Domu na Krasu in Socialno varstvenem zavodu Hrastovec, kjer so ljudje trajno nastanjeni, čeprav imajo po evropskih konvencijah in konvencijah Združenih narodov pravico do življenja v skupnosti. Konj se bo ustavil tudi v prestolnici Sloveniji, kjer sedijo odločevalci in se sprehodil mimo največje psihiatrične ustanove v Sloveniji z željo, da slišimo želje ljudi za tamkajšnjimi zidovi.

Sporočila in želje s poti bo konj ob povratku prinesel v Evropsko prestolnico kulture v somestji Nova Gorica in Gorica, ki sta leto posvetili Basagli.

